

Klimat-och näringslivsdepartementet
Enheten för branschernas konkurrenskraft
Susanna Jansson, Sara Ludvigsson

Vår referens/dnr:

2026-147

Er referens/dnr:

KN2026/01414

2026-08-24

Remissvar

Remittering av Europeiska kommissionens förslag till förordning om ett ramverk för åtgärder för att stärka EU:s halvledarekosystem och om upphävande av förordningen (EU) 2023/1781, (Chips Act 2.0) COM(2026) 504 final

Europeiska kommissionen har den 3 juni 2026 presenterat ett förslag till förordning om ett ramverk för åtgärder för att stärka EU:s halvledarekosystem och om upphävande av förordningen (EU) 2023/1781. Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att komma med synpunkter till regeringen om förslaget, och har följande att anföra.

Övergripande synpunkter

Svenskt Näringsliv välkomnar EU-kommissionens ambition att stärka Europas konkurrenskraft, innovationskapacitet och motståndskraft inom halvledarsektorn. Halvledare är en grundläggande möjliggörande teknik för stora delar av europeiskt näringsliv och en väl fungerande halvledarförsörjning är viktig för såväl digitalisering som den gröna omställningen.

Samtidigt bör politiken utformas på ett sätt som stärker Europas långsiktiga konkurrenskraft genom bättre ramvillkor, forskning, innovation, kompetensförsörjning och öppen handel. Svenskt Näringsliv är mer tveksamt inställt till förslag som bygger på riktade stöd, selektivt utpekade projekt eller särskilda konkurrensfördelar för vissa företag eller investeringar. Sådana åtgärder riskerar att snedvrider konkurrensen på den inre marknaden och leda till mindre effektiva investeringar.

Halvledarakten bör i första hand bidra till att undanröja hinder, stärka innovationsmiljöer, främja internationella partnerskap och skapa långsiktigt attraktiva förutsättningar för investeringar i Europa.

Kapitel II – Initiativet chip för Europa 2.0

Svenskt Näringsliv stödjer ambitionen att vidareutveckla initiativet Chip for Europe 2.0 och att stärka forskning, innovation, pilotlinjer, testmiljöer och kompetensuppbyggnad inom

Europas halvledarekosystem. Kommissionens fokus på teknologisk spetskompetens och innovation ligger väl i linje med de faktorer som långsiktigt skapar konkurrenskraft.

Särskilt viktigt är att:

- satsningar omfattar hela värdekedjan,
- forskningsmedel fördelas utifrån excellens och marknadspotential,
- små och medelstora företag ges möjlighet att delta,
- Europas styrkepositioner inom forskning och specialiserade nischer vidareutvecklas.

EU:s styrka kommer dock inte primärt från politiskt styrd produktionskapacitet utan från världsledande forskning, innovation och förmågan att kommersialisera ny teknik. Politiken bör därför fokusera på generella förutsättningar för innovation snarare än att styra utvecklingen mot vissa utvalda tekniska lösningar eller företag. Vi hade därmed föredragit en bredare inriktning på förslaget i enlighet med det politiska alternativet 1 (PO1) i konsekvensbedömningen, som fokuserar på att förbättra de övergripande ramvillkoren. Det aktuella förslaget vilar istället på PO2 som betecknas som den vertikala industripolitiska inriktningen, med större fokus på strategiska projekt.

Finansieringen bör i så hög utsträckning som möjligt bygga på konkurrensutsatta program och teknikneutralitet. Risker för undanträngning av andra forskningsområden och innovationssatsningar bör beaktas.

Förslag

- Stärk FoU-insatser och kompetensförsörjning.
- Prioritera teknikneutrala innovationsprogram.
- Säkerställ att satsningar utgår från industrins behov och marknadens efterfrågan.
- Begränsa administrativa krav för deltagande företag.

Kapitel III – Försörjningstrygghet och efterfrågan

Svenskt Näringsliv delar målet att stärka försörjningstryggheten och öka Europas robusthet mot framtida störningar i globala leveranskedjor. Effektivare tillståndsprocesser, bättre investeringsklimat och minskade regulatoriska hinder kan bidra till att stärka Europas attraktionskraft.

Svenskt Näringsliv är däremot skeptisk till inslag som bygger på att vissa projekt eller investeringar ges särskild status som "strategiska projekt" eller "europeiska halvledarinitiativ". Även om syftet är legitimt riskerar sådana modeller att:

- snedvrider konkurrensen inom EU,
- gynna vissa företag eller medlemsstater framför andra,
- leda till politisering av investeringsbeslut,
- skapa administrativ komplexitet och rättsosäkerhet.

Förslaget om europeiska spetskompetensregioner illustrerar dessutom en mer generell trend i EU:s industripolitik där vissa regioner, sektorer eller projekt ges en privilegierad ställning genom särskilda regelverk och finansieringsmöjligheter. Svenskt Näringsliv ser en risk att detta bidrar till en ökande fragmentering av den inre marknaden och en politisering av investeringsbeslut. Europas konkurrenskraft stärks i första hand genom goda ramvillkor, öppen konkurrens och marknadsdriven specialisering, inte genom att offentliga aktörer försöker identifiera vilka geografiska områden som bör utses till framtidens vinnare.

Flera medlemsstater har olika roller i halvledarvärdekedjan. Regelverket bör därför vara utformat så att det även tar hänsyn till länder med starka forskningsmiljöer, specialiserad produktion eller viktiga nischkompetenser och inte i praktiken fokuserar på ett fåtal storskaliga tillverkningsanläggningar.

Långsiktig konkurrenskraft uppnås bäst genom goda ramvillkor, tillgång till energi, kompetens, kapital och fungerande marknader snarare än genom riktade subventioner.

Förslag

- Fokusera på generella investeringsvillkor snarare än selektiva stöd.
- Begränsa användningen av prioriterade eller strategiska projekt.
- Säkerställ teknikneutralitet och konkurrensneutralitet.
- Undvik stödmodeller som riskerar att utlösa subventionskonkurrens mellan medlemsstater.

Kapitel IV – Övervakning och krishantering

Svenskt Näringsliv delar uppfattningen att bättre kunskap om leveranskedjor och potentiella risker kan bidra till ökad motståndskraft. Frivilligt informationsutbyte, samverkan mellan offentlig och privat sektor samt förbättrad omvärldsanalys kan vara värdefulla verktyg.

Övervaknings- och krishanteringssystem måste utformas med stor försiktighet. Erfarenheterna från den ursprungliga halvledarakten visar att långtgående uppgiftskrav riskerar att skapa betydande administrativa bördor för företagen. Det finns också risker kopplade till hantering av affärskänslig information och företagshemligheter. Halvledarvärdekedjor är globala, komplexa och dynamiska. Möjligheterna att genom regulatoriska krav skapa en fullständig och aktuell bild av marknaden bör inte överskattas.

Krisinstrument bör användas restriktivt och vara tydligt avgränsade till exceptionella situationer. Åtgärder som riskerar att begränsa handel eller ingripa i kommersiella beslut bör endast användas som en sista utväg.

Förslag

- Minimera företagens rapporteringsskyldigheter.
- Säkerställ starkt skydd för företagshemligheter.
- Använd frivilliga och marknadsnära lösningar där så är möjligt.
- Begränsa extraordinära krisåtgärder till verkliga nödsituationer.

Avslutande medskick

Svenskt Näringsliv stödjer målet att stärka Europas halvledarekosystem och välkomnar åtgärder som förbättrar innovationsförutsättningarna, stärker forskning och kompetens samt undanröjer hinder för investeringar.

Förordningen bör emellertid i större utsträckning bygga på konkurrenskraft genom öppna marknader, internationella partnerskap, innovation och goda ramvillkor. Riktade stöd, omfattande administrativa krav och system med prioriterade projekt bör begränsas eftersom de riskerar att snedvrida konkurrensen, minska effektiviteten i resursallokeringen och försvaga den inre marknadens funktion på lång sikt.